

ziekenhuizen en informeerde naar Scandinavische patiënten daar. De troost die de pastor kon bieden was een vriendelijk gesprek in de eigen moedertaal, met een stichtelijke boodschap die de zeeman dichter bij Gods rijk moest brengen. Door afstand te nemen van een zondig leven kon de zeeman vertrouwen op vergiffenis van God. Voor doodzieke, bange mensen was dit perspectief uiteraard zeer belangrijk.

De leeszaal verschafte de Zeemansmissie een belangrijke mogelijkheid om dagelijks contact te houden met de doelgroep, buiten de kerkdiensten om. De leeszaal was in principe de hele dag open, tot een uur of tien in de avond. Hier konden zeelieden langskomen om Noorse kranten te lezen, brieven naar huis te schrijven of gewoon met collega's nieuws uit te wisselen. De pastor (en ook zijn vrouw) kwam regelmatig langs voor een praatje, terwijl een assistent altijd aanwezig was om toezicht te houden. In de leeszaal vonden ook de eerdergenoemde wekelijkse stichtelijke bijeenkomsten plaats. Ook andere activiteiten werden in de leeszaal aangeboden, om alternatieven te bieden voor het wereldse vertier in de havenstad. 'Lantaren-avonden' werden gehouden, waar plaatjes werden getoond door middel van een 'magische lantaren', een soort vroege diaprojector. Deze voorstellingen werden later opgevolgd door de eerste films. Muziek werd gespeeld, op de piano en later op een nieuwe uitvinding, de grammofoon, door pastor Saxe aangeschaft in 1910. Een andere aanwinst was het biljart, aangekocht in 1916. Dit kon zeelieden aantrekken die anders niet naar de leeszaal zouden komen.

Een service die werd geboden door de Zeemansmissie was het sturen van opgespaard geld naar de familie in het thuisland, een ingewikkelde, kostbare en tijdrovende procedure in die tijd. Geld werd ook veilig bewaard voor zeelieden tijdens een verblijf aan de wal. Voor de zeeman kon deze hulp onnodige verspilling, of zelfs diefstal, van zijn zuur verdiende loon voorkomen. Vanuit het nationale perspectief gezien was het van belang dat het loon van de zeelieden regelmatig naar huis werd gestuurd. Als de zeeman dat niet deed, konden zijn gezin of zijn ouders in armoede belanden en moesten zij uiteindelijk een beroep doen op de armenzorg.

Het jaarlijkse kerstfeest was een hoogtepunt in de activiteiten van de Zeemansmissie. De voorbereidingen begonnen ruim van tevoren, met de aanvoer van een echte, Noorse kerstboom per schip vanuit Noorwegen. Kerstversiering voor de boom werd gemaakt door de vrouw van de pastor en soms door de zeelieden zelf als zij aan wal zaten in de dagen voor kerst. Kerstpakketten werden toegevoerd naar het missiestation vanuit het hoofdkantoor in Bergen. De feesten waren buitengewoon goed bezocht, door honderden Noorse en andere Scandinavische zeelieden. Meer dan één feest werd gehouden om zo veel mogelijk zeelieden te kunnen bereiken. De viering begon met een plechtige kerkdienst, waar de kerstboom naast het altaar stond. Kerstliederen werden gezongen en het Lucas-evangelie gelezen. Na de dienst ging het feest door in de leeszaal, waar koffie en Noorse *julekake* (een soort krentenbrood) werden geserveerd. Het hoogtepunt van het